

Βρυξέλλες, 4 Μαρτίου 2021
(OR. en)

Διοργανικός φάκελος:
2018/0224(COD)

7064/20
ADD 1

RECH 118
COMPET 132
IND 42
MI 92
EDUC 112
TELECOM 43
ENER 95
ENV 190
REGIO 38
AGRI 101
TRANS 142
SAN 115
CADREFIN 49
CODEC 224

ΣΧΕΔΙΟ ΣΚΕΠΤΙΚΟΥ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Θέμα: Θέση του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση εν όψει της έκδοσης ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ για τη θέσπιση του προγράμματος-πλαισίου έρευνας και καινοτομίας «Ορίζων Ευρώπη» και των κανόνων συμμετοχής και διάδοσής του, και την κατάργηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1290/2013 και (ΕΕ) αριθ. 1291/2013

– Σχέδιο σκεπτικού του Συμβουλίου

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Στις 7 Ιουνίου 2018, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υπέβαλε, με βάση τα άρθρα 173, 182, 183 και 188 της ΣΛΕΕ, την πρότασή της για κανονισμό του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση του προγράμματος-πλαισίου έρευνας και καινοτομίας «Ορίζων Ευρώπη» και των κανόνων συμμετοχής και διάδοσής του (2021-2027)¹ («πρόγραμμα»).
2. Στις 13 Ιουνίου 2018, κατά τη διάρκεια της προηγούμενης κοινοβουλευτικής περιόδου, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο όρισε τον ευρωβουλευτή κ. Dan NICA (S&D) εισηγητή για το πρόγραμμα-πλαίσιο². Η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή εξέδωσε τη γνωμοδότησή της στις 17 Οκτωβρίου 2018³, ενώ η Επιτροπή των Περιφερειών γνωμοδότησε κατά τη σύνοδο ολομέλειάς της στις 8-10 Οκτωβρίου 2018⁴.
3. Το Συμβούλιο ενέκρινε μερική γενική προσέγγιση κατά τη σύνοδό του (Ανταγωνιστικότητα) στις 30 Νοεμβρίου 2018⁵. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ψήφισε επί της έκθεσής του στις 12 Δεκεμβρίου 2018⁶. Τα έγγραφα αυτά παρείχαν τις αντίστοιχες εντολές για την έναρξη άτυπων διαπραγματεύσεων.
4. Προς το τέλος της προηγούμενης κοινοβουλευτικής περιόδου (2014-19), το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο πραγματοποίησαν, με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, έξι πολιτικούς τριμερείς διαλόγους (9 Ιανουαρίου, 29 Ιανουαρίου, 21 Φεβρουαρίου, 7 Μαρτίου, 14 Μαρτίου και 19 Μαρτίου 2019).

¹ 9865/18 + ADD 1-6

² Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο που εξελέγη για την περίοδο 2019-24 επιβεβαίωσε την απόφαση αυτή.

³ 13758/18

⁴ 13759/18

⁵ 15102/18 + ADD 1· η ΟΥ δεν ήταν σε θέση να υποστηρίξει τη συγκεκριμένη μερική γενική προσέγγιση.

⁶ P8_TA(2018)0509

5. Μετά τον πολιτικό τριμερή διάλογο της 19ης Μαρτίου 2019, οι συννομοθέτες κατέληξαν σε ενιαία συναντίληψη, η οποία κάλυπτε τα περισσότερα μέρη της νομικής πράξης⁷ με εξαίρεση, μεταξύ άλλων, οριζόντιες διατάξεις που συνδέονται με τις διαπραγματεύσεις για το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο (ΠΔΠ) για την περίοδο 2021-2027.
6. Στις 17 Απριλίου 2019, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο καθόρισε τη θέση του σε πρώτη ανάγνωση στο πλαίσιο της συνήθους νομοθετικής διαδικασίας. Η θέση απηχεί το κείμενο της συναντίληψης⁸, προετοιμάζοντας το έδαφος για συμφωνία σε πρώτη δεύτερη ανάγνωση μεταξύ των συννομοθετών.
7. Στις 29 Νοεμβρίου 2019, το Συμβούλιο Ανταγωνιστικότητας ενέκρινε μερική γενική προσέγγιση για τις αιτιολογικές σκέψεις και για το παράρτημα IV σχετικά με τις συνέργειες, που δεν αποτελούν μέρος της συναντίληψης⁹.
8. Στις 4 Ιουνίου 2020, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρουσίασε τροποποιημένη πρόταση για τη διάθεση χρηματοδότησης από το Μέσο Ανάκαμψης της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Next Generation, EU, NGEU) στο πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη»¹⁰.
9. Στις 29 Σεπτεμβρίου 2020, μετά τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 21ης Ιουλίου 2020, το Συμβούλιο Ανταγωνιστικότητας ενέκρινε γενική προσέγγιση για το σύνολο της νομοθετικής δέσμης του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη»¹¹, συμπεριλαμβανομένων των διατάξεων για τον προϋπολογισμό και για το NGEU, για τη διεθνή συνεργασία και τη σύνδεση τρίτων χωρών με το πρόγραμμα, καθώς και για συνέργειες με άλλα προγράμματα της Ένωσης.

⁷ 7942/19. Η συναντίληψη επιβεβαιώθηκε από την Επιτροπή των Μόνιμων Αντιπροσώπων στις 27 Μαρτίου 2019.

⁸ 8571/19

⁹ 14298/1/19 REV1

¹⁰ 8555/20

¹¹ 11251/20 REV1 + COR1 και 11256/20

10. Έπειτα από δύο επιπλέον πολιτικούς τριμερείς διαλόγους, που πραγματοποιήθηκαν αντιστοίχως στις 6 Οκτωβρίου 2020 και στις 10-11 Δεκεμβρίου 2020, οι συννομοθέτες κατέληξαν σε προσωρινή πολιτική συμφωνία για όλα τα ανοιχτά ζητήματα. Η εν λόγω πολιτική συμφωνία εγκρίθηκε από την επιτροπή Βιομηχανίας, Έρευνας και Ενέργειας (ITRE) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στις 17 Δεκεμβρίου 2020 και από την Επιτροπή των Μόνιμων Αντιπροσώπων στις 18 Δεκεμβρίου 2020¹².
11. Με επιστολή του της 21ης Ιανουαρίου 2021, ο Πρόεδρος της επιτροπής ITRE ενημέρωσε τον Πρόεδρο της Επιτροπής των Μόνιμων Αντιπροσώπων ότι, εφόσον το Συμβούλιο διαβιβάσει επισήμως στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο τη θέση του όπως συμφωνήθηκε, με την επιφύλαξη του νομικού και γλωσσικού ελέγχου, θα προτείνει στην ολομέλεια να γίνει δεκτή η θέση του Συμβουλίου χωρίς τροπολογίες κατά τη δεύτερη ανάγνωση του Κοινοβουλίου.

II. ΣΤΟΧΟΣ

12. Γενικός στόχος του προγράμματος είναι η επίτευξη επιστημονικού, τεχνολογικού, οικονομικού και κοινωνικού αντίκτυπου ως αποτέλεσμα των επενδύσεων της Ένωσης στην έρευνα και την καινοτομία, ώστε να ενισχυθεί η επιστημονική και τεχνολογική βάση της Ένωσης, να προωθηθεί η ανταγωνιστικότητα της Ένωσης σε όλα τα κράτη μέλη, συμπεριλαμβανομένης της βιομηχανίας της, να επιτευχθούν οι στρατηγικές προτεραιότητες της Ένωσης, να υπάρξει συμβολή στην υλοποίηση των στόχων και των πολιτικών της Ένωσης, να αντιμετωπιστούν οι παγκόσμιες προκλήσεις, όπως οι στόχοι βιώσιμης ανάπτυξης, σύμφωνα με τις αρχές της Ατζέντας του 2030 και της συμφωνίας του Παρισιού για την κλιματική αλλαγή, και να ενισχυθεί ο Ευρωπαϊκός Χώρος Έρευνας. Το πρόγραμμα θα μεγιστοποιήσει έτσι την ενωσιακή προστιθέμενη αξία, εστιάζοντας σε στόχους και δραστηριότητες που δεν μπορούν να υλοποιηθούν αποτελεσματικά από τα κράτη μέλη μεμονωμένα, αλλά σε συνεργασία.

¹² 14239/20

III. ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΘΕΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΣΕ ΠΡΩΤΗ ΑΝΑΓΝΩΣΗ

A. Γενικές παρατηρήσεις

13. Το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο διεξήγαγαν διαπραγματεύσεις με σκοπό να καταλήξουν σε συμφωνία σε πρώτη δευτέρα ανάγνωση με βάση τη θέση του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση, την οποία το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο θα μπορούσε να εγκρίνει χωρίς αλλαγές. Το κείμενο της θέσης του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση αποτυπώνει πλήρως τον συμβιβασμό που επιτεύχθηκε μεταξύ των συννομοθετών.
14. Το Συμβούλιο συμμερίζεται τους στόχους και τις αρχές που περιγράφονται στη θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σε πρώτη ανάγνωση και υποστηρίζει τη δομή του προγράμματος, η οποία θα συμβάλει στην επίτευξη των στόχων αυτών. Το Συμβούλιο μπορεί να ευθυγραμμιστεί πλήρως με τη θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σε πρώτη ανάγνωση όσον αφορά τους κανόνες συμμετοχής και διάδοσης, καθώς και τις διατάξεις για την εφαρμογή, την παρακολούθηση και την υποβολή εκθέσεων.
15. Το Συμβούλιο στηρίζει τον καθορισμό τομέων για πιθανές αποστολές έρευνας και καινοτομίας και τομέων για ενδεχόμενες θεσμοθετημένες ευρωπαϊκές συμπράξεις σε παράρτημα του κανονισμού. Το Συμβούλιο επίσης χαιρετίζει τη συμπερίληψη ειδικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Καινοτομίας που εστιάζουν κυρίως στη ρηξικέλευθη και ανατρεπτική καινοτομία, ιδίως με στόχο την καινοτομία που δημιουργεί αγορές και την παράλληλη στήριξη όλων των ειδών καινοτομίας, συμπεριλαμβανομένης της επανυζητικής καινοτομίας.
16. Όπως και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο θεωρεί ότι η «Διεύρυνση της συμμετοχής και ενίσχυση του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας» συνιστά ζωτικό μέρος του προγράμματος. Το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη» βοηθά τις χώρες διεύρυνσης να αυξήσουν τη συμμετοχή τους σε αυτό και να προωθήσουν ευρεία γεωγραφική κάλυψη όσον αφορά συνεργατικά έργα. Το Συμβούλιο υποστηρίζει τη διάθεση τουλάχιστον 3,3 % του συνολικού προϋπολογισμού του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη» στη συνιστώσα «Διεύρυνση της συμμετοχής και διάδοση της αριστείας» του μέρους «Διεύρυνση της συμμετοχής και ενίσχυση του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας» του προγράμματος, συμβάλλοντας έτσι στη συρρίκνωση του χάσματος στον τομέα της έρευνας και της καινοτομίας, με ταυτόχρονο σεβασμό στην αρχή της αριστείας.

B. Ειδικές παρατηρήσεις

17. Κατά τον τελευταίο τριμερή διάλογο που πραγματοποιήθηκε στις 10-11 Δεκεμβρίου 2020, οι συννομοθέτες κατάφεραν να καταλήξουν σε συμβιβασμό σχετικά με τα ακόλουθα εκκρεμή ζητήματα:

- **Δημοσιονομικές πτυχές:** Για το «τακτικό» χρηματοδοτικό κονδύλιο, η προσωρινή συμφωνία ακολουθεί την κατανομή όπως ορίζεται στη γενική προσέγγιση του Συμβουλίου που επιτεύχθηκε στις 29 Σεπτεμβρίου 2020. Για το πρόσθετο «συμπληρωματικό κονδύλιο» που προέρχεται από τα περιθώρια κάτω από τα ανώτατα όρια του ΠΔΠ και τα συμπληρωματικά κονδύλια που προέρχονται από πρόστιμα στον τομέα του ανταγωνισμού, οι συννομοθέτες συμφώνησαν να ορίσουν την κατανομή τους στον κανονισμό. Για το πρόσθετο «συμπληρωματικό κονδύλιο» που προέρχεται από αποδεσμεύσεις, η κατανομή προβλέπεται σε κοινή πολιτική δήλωση. Επιπλέον, ενδεικτικά κατανέμονται στον κανονισμό και πόροι που προέρχονται από το NGEU.
- **Συνέργειες με άλλα προγράμματα της Ένωσης:** η προσωρινή συμφωνία συνενώνει το μεγαλύτερο μέρος των διατάξεων που σχετίζονται με τις συνέργειες σε ένα ενιαίο άρθρο του κανονισμού. Ειδικότερα, η πολιτική συμφωνία αντικατοπτρίζει τη δυνατότητα οι συνεισφορές από ορισμένα ενωσιακά προγράμματα να θεωρούνται ως συνεισφορά του συμμετέχοντος κράτους-μέλους στις ευρωπαϊκές συμπράξεις.
- **Διεθνής συνεργασία και σύνδεση τρίτων χωρών:** το συμβιβαστικό κείμενο προσθέτει διατάξεις που αφορούν χρηματοδοτικές συνεισφορές από συνδεδεμένες χώρες, αποτυπώνει τη δυνατότητα περιορισμού της συμμετοχής νομικών οντοτήτων που ελέγχονται από μη συνδεδεμένες τρίτες χώρες ή από νομικές οντότητες μη συνδεδεμένων τρίτων χωρών και υιοθετεί ευέλικτη προσέγγιση αναφορικά με τη μερική σύνδεση τρίτων χωρών με το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη».

IV. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

18. Η θέση του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση σχετικά με τον κανονισμό του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση του προγράμματος-πλαισίου έρευνας και καινοτομίας «Ορίζων Ευρώπη» και των κανόνων συμμετοχής και διάδοσής του (2021-2027) σέβεται απόλυτα τον συμβιβασμό που επιτεύχθηκε κατά τη διαπραγμάτευση μεταξύ του Συμβουλίου και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, με τη μεσολάβηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.
19. Τούτων δοθέντων, η Επιτροπή των Μόνιμων Αντιπροσώπων καλείται να εισηγηθεί στο Συμβούλιο:
- να εγκρίνει το παρόν σκεπτικό του Συμβουλίου σχετικά με τη θέση του σε πρώτη ανάγνωση και
 - να διαβιβάσει το εν λόγω σκεπτικό στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.
20. Μετά την έγκριση από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο της θέσης του σε δεύτερη ανάγνωση, με την οποία εγκρίνεται η θέση του Συμβουλίου χωρίς τροπολογίες, ο κανονισμός του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση του προγράμματος-πλαισίου έρευνας και καινοτομίας «Ορίζων Ευρώπη» και των κανόνων συμμετοχής και διάδοσής του (2021-2027) θα τεθεί σε ισχύ την επομένη της δημοσίευσής του στην Επίσημη Εφημερίδα της ΕΕ.
-